

Parochiespiritualiteit

Jaargang 18 | nummer 1 | februari 2022



Centrum voor Parochiespiritualiteit

Heijendaalseweg 300

6525 SM Nijmegen

Tel: 024 - 35 58 029

E-mail: cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Website: www.parochiespiritualiteit.org

Verschijnt tweemaal per jaar

Volg ons

op Facebook



en op Twitter



IN DIT NUMMER

Bezinning en verdieping	2
Retraite	2
Bezinningsdag	2
Recensies	3
Aanbod	4
Missionaire parochie	4

Wat is een missionaire parochie?

“Ik leef in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zichzelf heeft overgeleverd voor mij” (Gal. 2,20). Toen ik deze tekst van de apostel Paulus onlangs las, werd ik geraakt door de moed, de vrijmoedigheid en het vertrouwen die hier tot uiting komen. Dit zijn niet alleen mooie woorden, maar ze zijn geschreven door iemand die God en mensen heeft liefgehad en zijn leven voor hen heeft gegeven.



Worden we hier niet allemaal toe geroepen? Juist op de plek waar we zijn, werken en studeren? Krachtiger wordt dit getuigenis als we dit niet alleen doen, maar met anderen samen. **De parochie** is daarvoor een bevoorrechte plaats. Een lokale gemeenschap van gelovigen, die een plaats kan zijn waar alle soorten mensen zich welkom weten bij de Heer en die het in zich heeft om steeds meer een ‘missionaire parochie’ te worden. Juist over die missionaire parochie is er **een conferentie** voor het hele Nederlandstalige taalgebied op **24 en 25 maart 2022 in Breda**.

Wat is dan een missionaire parochie? Het is een parochie die - met de hulp van Gods genade - nieuwe leerlingen van Jezus voortbrengt (naar de opdracht van Jezus in Mt. 28,19-20). Dit is uitgewerkt in vijf punten: 1. *Ontdek Jezus*; 2. *Neem deel aan een kleine geloofsgroep*; 3. *Deel je geloof en nodig anderen uit*; 4. *Dien met je talenten in kerk en samenleving*; 5. *Bid en ontvang de sacramenten*. We worden allemaal uitgenodigd om ten aanzien van deze vijf punten te groeien: individueel en als parochie. Een verdere uitleg vindt u op: www.missionaireparochie.nl/infographic Deze punten sluiten ook aan bij het synodale proces waartoe paus Franciscus ons uitnodigt (zie p. 3).

Tenslotte een uitspraak van paus Paulus VI: “De hedendaagse mens luistert liever naar getuigen dan naar leraren, en als hij luistert naar leraren, dan is het omdat zij getuigen zijn” (*Evangelii nuntiandi*, 1975, 41). Een missionaire parochie trekt aan mede doordat er gewone, geïnspireerde mensen zijn die op een aantrekkelijke wijze hun geloof beleven. Eén van de personen die mensen aantrok was pater Eymard (1811-1868). Een bezinningsdag in juni staat in het teken van zijn leven. (p. 2). We hopen dat deze dag, de conferentie en het aanbod vanuit het CPS en onze parochies, mogen bijdragen aan een authentiek christelijk levensgetuigenis in onze streken. (MS)

Bezinning en verdieping

Drie webinars 'God zoeken'

In de Veertigdagentijd 2022

In de Veertigdagentijd organiseert het CPS drie bezinnende en verdiepende webinars. De webinars vinden plaats op drie woensdagavonden, telkens van 20 tot 21 uur via Zoom.

Het eerste webinar op **woensdagavond 9 maart 2022** wordt verzorgd door CPS-stafmedewerker **pater Jim Schilder sss**; hij zal spreken over **'luisteren'**. In de Bijbel is luisteren een kernbegrip in de relatie tussen God en mens. In het vroege christendom trokken de woestijnvaders zich terug om God beter te kunnen horen. En we hebben het luisteren naar elkaar nodig om samen te leven. Kunnen we dat nog: luisteren naar elkaar, naar God?



Het tweede webinar op **woensdagavond 16 maart 2022** wordt verzorgd door CPS-stafmedewerker **Tim Schilling**; zijn onderwerp is **'de weg van de schoonheid naar God'**. Door de schoonheid spreekt God ons aan en nodigt Hij ons uit om dichterbij te komen. Wat betekent het voor de gelovige om dit pad te bewandelen? En hoe kunnen kerken op een "schonere" manier het evangelie verkondigen?

Het derde webinar op **woensdagavond 30 maart 2022** wordt verzorgd door **rector Patrick Kuipers** van het Ariënsinstituut te Utrecht; hij zal spreken over **'het Paastriduüm - hoogtepunt van het liturgisch jaar'**. Aan de orde komt de liturgische vormgeving van het Paastriduüm (Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Paaszaterdag), opdat we zo wellicht het Paastriduüm intenser kunnen beleven en (meer) doordringen tot de kern van ons christelijk geloof.

Meer informatie en aanmelding:
www.parocheispiritualiteit.org

Retraite

Retraite voor pastoraal werkenden

12 t/m 16 september 2022



Het CPS organiseert voor het eerst een retraite voor priesters, diakens, pastorale werkers/sters, catechisten en andere verantwoordelijken in de parochie. Om te kunnen geven, is het goed om zelf geregeld te herbronnen bij de Heer. Het klooster van de Missiezusters te Steyl (Limburg) en de mooie omgeving aan de Maas, nodigen daartoe uit.

De inleiders van de retraite zijn de stafmedewerkers van het CPS: Tim Schilling, Mirjam Spruit en pater Jim Schilder sss.

Het thema van de retraite is: **'Spreek Heer, uw dienaar luistert'** (naar 1 Samuel 3). De retraite is tot donderdagavond in stilte. Op donderdagavond en vrijdagmorgen is er gelegenheid om met elkaar te spreken.

De kosten zijn 349 euro per persoon. Dit is inclusief maaltijden en overnachting op een eenvoudige kamer met eigen douche en toilet. Aanmelding kan tot 15 augustus 2022.

Meer informatie en aanmelding:
www.parocheispiritualiteit.org

Tip: Een kunstwerk bij het evangelie van de dag

Het team van *Christian Art* plaatst elke dag op hun website een kunstwerk bij het evangelie van de dag. Het kunstwerk en een bijbehorende reflectie hierop zijn een hulpmiddel om te bidden met en te mediteren over de betreffende Bijbeltekst. De website is een initiatief van de Belg Patrick van der Vorst, voormalig directeur van Sotheby's, maar nu priesterstudent in Rome.

Meer informatie: www.christian.art

Bezinningsdag

De urgentie van pater Eymard

18 juni 2022

"De maatschappij heeft haar centrum van waarheid en naastenliefde verloren. Iedereen is in zichzelf gekeerd en wil zelfvoorzienend zijn". Het zou over onze tijd kunnen gaan, maar het citaat is van pater Pierre-Julien Eymard (1811-1868) en betreft de religieuze ontredde in Frankrijk na de Revolutie.

Zelf legde hij een bijzondere geloofsrouten af, en hij ontdekte de eucharistie als centrum van Gods liefde. Om die liefde onder de mensen te brengen, stichtte hij in een Parijse sloppenbuurt de Congregatie van het Heilig Sacrament, die nu vestigingen kent in vele landen, waaronder Nederland. Bij zijn heiligverklaring in 1962 noemde paus Johannes XXIII hem de "apostel van de eucharistie".



Naar aanleiding van de publicatie dit jaar van een **Nederlandstalige biografie** over **pater Eymard** organiseert het CPS op zaterdag 18 juni een bezinningsochtend. **Pater Jim Schilder sss** spreekt over leven en spiritualiteit van pater Eymard. **Thea van der Klei**, sinds 2016 "associé" van de congregatie, zal vertellen wat Eymard voor haar betekent en waarom hij nog steeds van belang is.

Het programma van de dag is als volgt:
9.30 uur: Mogelijkheid om deel te nemen aan de Eucharistieviering in de Sacramentskerk
10.00 uur: Inloop met koffie en thee
10.30 uur: Inhoudelijk programma
12.30 uur: Afsluitend gebed
12.45 uur: Lunch
13.30 uur: Afsluiting

Locatie: de tuinzal van Klooster Brakkenstein, Heyendaalseweg 300, Nijmegen.
Gevraagde bijdrage: € 15,- inclusief koffie/thee, lunch (s.v.p. het bedrag vooraf overmaken op NL 30 INGB 0000 118 111 o.v.v. 18 juni 2022 en uw naam).
Aanmelding graag vóór 11 juni 2022 via:
cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl

Recensie



Je ziet het ene (2021) **Beschouwingen over de zeven sacramenten en liederen van de kerk** *Herwi Rikhof*

De heilige Augustinus zei eens over sacramenten dat “wij daarbij het éne zien en ons begrip het andere aanwezig weet”. Theoloog, pastor en CPS-bestuursvoorzitter Herwi Rikhof heeft dat citaat gebruikt voor de titel van zijn nieuwe boek, met “reflecties” over de zeven sacramenten van de katholieke Kerk en “analyses van enkele liederen van de Kerk”.

Wie weleens een rondleiding van Rikhof heeft gehad langs de afbeeldingen in ‘zijn’ Cenakelkerk op de Heilig Landstichting nabij Nijmegen, weet dat de emeritus-hoogleraar een begenadigd verteller is met een grote kennis van zaken. Ook in dit boek. Van elk sacrament schetst Rikhof de geschiedenis, en de Bijbelse, kerkelijke en theologische achtergronden. Bij elk sacrament bespreekt hij een of meer liederen uit de rijke traditie van de Kerk, zoals *Veni Creator Spiritus* bij het vormsel; *Adoro Te Devote*, *Stabat Mater* en *Victimae Paschali Laudes* bij de eucharistie; en *Psalm 51* bij de biecht.

Rikhofs analyse van deze liederen verrijkt zijn reflecties over de sacramenten. Interessant bij *Victimae Paschali Laudes* bijvoorbeeld is zijn uitleg over Johannes en Petrus bij het lege graf (Joh. 20, 1-10). In de Nederlandse tekst wordt drie keer het werkwoord ‘zien’ gebruikt; het Griekse origineel kent drie verschillende werkwoorden, die duiden op een proces: van waarnemen (Johannes) naar onderscheiden (Petrus) naar inzien (Johannes).

Het boek leent zich prima voor een serie bijeenkomsten in de parochie, waarbij steeds een sacrament wordt besproken en een of meer liederen worden beluisterd. (JS)

Recensie



Geloof en godsdienst in een seculiere samenleving (2021) *Kardinaal Jozef De Kesel*

Dit boek van de aartsbisschop van Mechelen-Brussel werd genomineerd voor beste theologische boek van 2021, en om goede redenen. Het biedt een scherpe analyse van de situatie waarin de Kerk zich nu bevindt, en wijst een kerkelijke houding aan die past niet alleen bij deze tijd, maar bij alle tijden.

Eerst de situatie. Waar vroeger de Kerk bepalend was in een christelijke cultuur, staat zij nu als één van de spelers in een seculiere samenleving. Met name in de afgelopen eeuw is de Kerk in Europa kleiner en minder invloedrijk geworden. De vraag is: moeten we er alles aan doen om de macht van de Kerk te herstellen? Of moeten we gewoon accepteren dat de tijd van de Kerk voorbij is?

Het resolute antwoord van De Kesel is: geen van beide. Hij spoort ons aan om de zending van de Kerk te herontdekken. Deze zending is niet om de Kerk groot en sterk te maken, maar om, in het verlengde van de zending van de Zoon en van de Heilige Geest, Gods liefde met de wereld te delen. De Kesel citeert paus Franciscus: “Het probleem is niet dat we niet talrijk zijn, maar dat we... zout worden dat niet meer de smaak van het Evangelie heeft”.

De kardinaal pleit voor een houding van bescheidenheid en openheid, maar ook voor belijdende, liefdevolle inzet. De boodschap is hoopvol: “Wat God is begonnen, zal Hij ook voltooien”. (TS)

“De Kerk is geroepen om haar zending te vervullen in de seculiere en pluralistische cultuur” (Mgr. Jozef De Kesel)

Recensie



De synodale we (2021) **Leren en doen** *Carine Devogelaere en Erik Galle*

Onlangs sprak ik met een pastoor die me enthousiast vertelde over dit boekje. Hij vertelde hoe hij het boekje gebruikt bij diverse groepen in de parochie, zowel offline als online. Zijn ervaring is, dat het mensen helpt om hun geloof onder woorden te brengen en het met elkaar te delen. Momenten van stilte, lectio divina (biddend de Bijbel lezen) en uitwisseling met elkaar wisselen elkaar op natuurlijke wijze af. Dit is het synodale proces in actie!

Dus, mocht u nog een hulpmiddel zoeken om ‘de synodale kerk’ in uw parochie vorm te geven, dan biedt deze brochure daarvoor een handreiking. Paus Franciscus nodigt ons allen namelijk uit om werk te maken van een synodale Kerk. Met andere woorden, een Kerk waar we allen samen op weg gaan en een Kerk waarin elke gelovige zich op basis van zijn of haar doopsel verantwoordelijk weet voor de missie van de Kerk.

Het boekje bestaat uit drie delen: een synodale cultuur, een synodale aanpak en de synodale praktijk. Wat ik hierboven beschreef betreft de synodale praktijk met materiaal voor zeven bijeenkomsten, waarbij ook via www.kerknet.be bijbehorende gebedsbladen zijn te downloaden. De eerste twee hoofdstukken geven duiding bij de synodale praktijk.

Het viel diezelfde pastoor tijdens deze bijeenkomsten op, dat het mensen goed doet om samen te bidden. Het hield hem duidelijk bezig: Hoe vorm je mensen in het gebed? In een volgende nieuwsbrief volgt een bespreking van een geweldig boek hierover: ‘Leren bidden om te leren beminnen’ van Jacques Philippe. (MS)

Aanbod

De Psalmen als leerhuis voor gebed en de relatie met God

Aan het begin van zijn bestseller 'Troost' vertelt de Canadese schrijver en historicus Michael Ignatieff dat hij, tijdens een bezoek aan Utrecht, diep geraakt werd door een muzikale uitvoering van de Psalmen. Achteraf vroeg hij zich af: "Hoe kon het dat deze oude religieuze taal ons nog steeds betoverde, ook mij als ongelovige...?"

Menige gelovige zal zich herkennen in de waardering. Wie is nooit tijdens een viering tot inkeer gebracht door een hartenkreet uit de Psalmen? Daarin lezen we: "Ik strek mijn handen naar U uit als een land dat hunkert naar regen" (143,6); en "U doorgrondt mij en kent mij" (139,1); en "U hebt mij uit de put omhooggehaald" (30,2).



Toch blijft de kennis van de Psalmen voor velen beperkt tot de flarden die ze te horen krijgen tijdens de liturgie - wat jammer is want de Psalmen geven inzicht in wie God is en hoe de persoonlijke relatie met God vorm kan krijgen. De Psalmen dienen zich aan als Godgegeven hulpmiddel en leerhuis voor gebed.

Om mensen op weg te helpen in de Psalmen biedt CPS-stafmedewerker Tim Schilling een lezing aan die het boek Psalmen introduceert. Het doel van de presentatie, die gegeven kan worden in parochies, is om mensen kennis te laten maken met dit Bijbelboek opdat het bron mag worden voor gebed en groei in de vriendschap met God. De lezing, met ruimte voor uitwisseling, duurt anderhalf uur, en kan zowel fysiek als online gegeven worden.

Voor meer informatie:
Tim Schilling:
timschilling.cps@kloosterbrakkenstein.nl

Aanbod

Op zoek naar het mysterie Lezing over de eucharistie



Tijdens zijn noviciaat voor de Congregatie van het heilig Sacrament viel het CPS-medewerker Jim Schilder sss op dat in veel gezaghebbende literatuur over de eucharistie wordt verwezen naar het boek 'The Eucharist' van de orthodoxe priester en theoloog Alexander Schmemmann (1921-1983). Schmemmann schreef het boek kort voor zijn overlijden. Het leest als een gepassioneerd geestelijk testament (waarbij hij niet altijd de nuance zoekt).

Schmemmann meende dat in de beleving van de eucharistieviering essentiële elementen verloren zijn gegaan, in zowel de orthodoxe als de rooms-katholieke kerk. Simpel gezegd vond hij dat de beleving van het goddelijk mysterie ernstig heeft geleden onder een soort 'vermaatschappelijking' van de Mis. Onze blik, onze ervaring is steeds horizontaler geworden, en dat is ten koste gegaan van de relatie met boven. Hij noemt de Eucharistie een "sacrament van het koninkrijk", dat in de eerste plaats is bedoeld om ons in contact te brengen met God.

In het boek analyseert Schmemmann de liturgie stap voor stap, geeft aan wat er scheef zit en beschrijft welke kant het op moet. Hij is zeker niet de eerste of de enige die dit doet. Maar zijn vurige overtuiging en de woorden waarin hij die vormgeeft, zetten af en toe de deur open naar dat koninkrijk, waardoor wij als mens even kunnen deelhebben aan een werkelijkheid die voor ons onvatbaar is, en toch ook al onder ons. Kunnen we God te midden van ons ervaren?

Jim Schilder is vanaf april beschikbaar hierover een lezing te geven. Zijn inleiding duurt ongeveer drie kwartier met daarna gelegenheid tot uitwisseling. De lezing kan zowel fysiek als online gegeven worden.

Voor meer informatie:
pater Jim Schilder sss:
jimschilder.cps@kloosterbrakkenstein.nl



Missionaire parochie

Conferentie 'De missionaire parochie - Als God renoveert'

24 en 25 maart 2022 te Breda



Deze conferentie, over wat 'missionair parochie-zijn' inhoudt, mag u niet missen! Hoofdspreker van de conferentie is de Canadese priester **fr. James Mallon**, auteur van het boek 'Als God renoveert.' De conferentie zal hoe dan ook doorgang vinden, als het fysiek niet mogelijk zou zijn, dan online. Meld u dus aan voor deze unieke conferentie in het Nederlandstalige taalgebied, bij voorkeur samen met enkele anderen uit uw parochie!

Voor meer informatie en aanmelding:
www.missionaireparochie.nl

'Preektraining' voor pastoraal werkenden 19 en 20 mei 2022 te Helvoirt

Eén van de waarden van de missionaire parochie is om inspirerend te preken. De vraag is hoe we de mensen - parochianen en mensen die 'toevallig' in vieringen komen - kunnen bereiken met de Bijbelse boodschap. De training 'Preken is prachtig' gaat uit van preken van hart tot hart: vanuit het hart van het goddelijk Woord, via het hart van de prediker naar het hart van de hoorder. Vanwege de lockdown is de training verschoven naar mei 2022! Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. De training is bedoeld voor priesters, diakens, pastoraal werkers/-sters, die regelmatig een homilie/preek en/of een overweging verzorgen.



De training wordt gegeven door **Ron van der Spoel**. Hij is 28 jaar predikant en heeft via zijn stichting de Jethro Foundation (www.jethrofoundation.com) tienduizenden voorgangers uit vele kerken wereldwijd mogen opleiden, met name in het preken. Voor meer informatie en aanmelding:
www.parochiespiritualiteit.org